

TALOUSARVIOALOITE 591/2002 vp

Määrärahan osoittaminen rauhantyyden edistämiseen

Eduskunnalle

Suomea pidetään kansalaisyhteiskuntana. Tämän taustalla on yli vuosisatainen vahva kansalaisjärjestöperinne. Tätä pidetään siinä määrin tärkeänä, että sekä valtio että kunnat ovat järjestelmällisesti tukeneet taloudellisesti merkittävää osaa kansalaisjärjestökentästä. Raha-automaattiyhdistyksen ja Veikkauksen kautta sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuuri- ja urheilualan järjestöt saavat varsin säännöllisen ja vakaanakin pidettävän tuen. Maallemme tärkeätä kansainvälistä työtä tekevää järjestökenttää puolestaan tuetaan paljolti valtion budjetista.

1990-luvun taloudellisessa taantumassa järjestöjen tukia supistettiin pääsääntöisesti noin 10 %:lla. Merkittävä ja häkellyttävä poikkeus tästä on rauhajärjestöjen valtionapujen vähentäminen varoituksesta ja kerralla peräti 70 %:lla vuoden 1992 budjetissa. Näiden järjestöjen työ kattaa paitsi yleisen aseidenriisunnan edistämisen sekä joukkotuhoaseiden ja pienaseiden vastaisen kansainvälisen toiminnan myös ihmisoikeuksien, taloudellisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta tapahtuvan työn. Niillä on ollut myös suuri merkitys kokonaisen sukupolven, kohta jo toisenkin kouluttamisessa järjestelmällisesti tukemaan väkivallatonta toimintaa ja omaksumaan sille myötämielisen maailmankatsomuksen. Järjestöjen julkaisutoiminta ja myös kansainvälinen verkosto- ja kokoustoiminta on mittavaa. Järjestöt ovat tukeneet maamme rauhanoimaista ulkopolitiikkaa varsin vahvasti ja johdonmukaisesti.

Tämän vaiheen jälkeen valtionapua on saatu vain erittäin vähän lisättyä. Vuoden 2002 budjetin käsittelyn yhteydessä eduskunta päätti lisätä hallituksen esitykseen nähden noin 500 000 Smk, josta kuitenkin puolet suunnattiin Ihmisoikeuksien Liitolle. Tämä lisäys on nyt karsittu vuoden 2003 budjettiesityksessä.

Kaikkialla maailmassa, etenkin maissa, joissa kansalaisjärjestöjen rooli on ollut olematon eikä kansalaisyhteiskuntaa tässä mielessä ole ollut, korostetaan nyt niiden merkitystä ja tärkeyttä. Mallia etsitään EU-maista, suuresti myös Pohjoismaista. YK:n suurissa konferensseissa, viimeksi Johannesburgissa, kansalaisjärjestöjen roolia pidetään entistä keskeisempänä maiden ja maailman kehittymisen kannalta. Myös opetusministeriö on viimeisessä strategiaohjelmassaan esittänyt kansalaisyhteiskunnan vahvistamista keskeisenä tavoitteenaan.

Rauhajärjestöjen avustusta on lisättävä olenaisesti. Samassa yhteydessä olisi taattava Ihmisoikeuksien Liiton pitkäjänteinen rahoitus sekä irrotettava maamme ainoan Itämerikeskusten taustayhteisön, Itämerikeskussäätiön rahoitus rauhantyyden rahoituksesta erilliseksi, saman momentin sisällä tapahtuvaksi rahoitukseksi huomioiden, että Itämeren kansalaisjärjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintaa edistävän keskuksen toiminta on laaja-alaista ja kattaa mm. kulttuurin, tieteen, sosiaali- ja terveysalan, oikeusalan, turvallisuus- ja rauhapolitiikan jne.

TAA 591/2002 vp — Liisa Jaakonsaari /sd ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2003 talousarvioon momentille 29.90.50 lisäyksenä 200 000 euroa rauhantyon

edistämiseen ja lisää momentin perusteluihin maininnan, että määrärahasta osoitetaan Itämerikeskussäätiölle 50 000 euron ja Ihmisoikeuksien Liitolle 5 000 euron toiminta-avustus.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2002

Liisa Jaakonsaari /sd
Outi Ojala /vas
Tarja Kautto /sd
Ilkka Kanerva /kok
Kalevi Olin /sd

Antero Kekkonen /sd
Ilkka Taipale /sd
Sirpa Pietikäinen /kok
Ulla Anttila /vihr
Kimmo Kiljunen /sd